

Тенденції децентралізації в країнах ОЕСР: порівняльний аналіз для України

Дороті Аллан-Дюпре

Старший менеджер Проекту
Відділ розробки регіональної політики
ОЕСР

Короткий зміст презентації

1. Поточна картина: децентралізація у світі
2. Останні тенденції у реформі децентралізації
3. Деякі приклади: як зробити децентралізацію успішною?

ОЕСР: на місцевому рівні інституційний ландшафт дуже розмаїтий та складний

- За останні 20 років інституційний ландшафт ОЕСР зазнав істотних змін, особливо після кризи, що мала місце після процесів децентралізації чи рецентралізації.

	8 держав з лише одним рівнем: - Муніципалітети		18 держав з двома рівнями: - Держава/регіони - Муніципалітети		8 держав з трьома рівнями: - Держава/регіони - Середній рівень - Муніципалітети	
9 федерацій та квазі-федерацій			Австралія Австрія Канада Мексика Швейцарія		Німеччина Бельгія Іспанія ¹ США	
25 унітарних держав	Естонія Фінляндія ² Ірландія Ісландія	Ізраїль Люксембург Португалія ² Словенія	Чилі Корея Данія Греція Угорщина Японія Норвегія	Нова Зеландія Нідерланди Чеська Республіка Словацька Республіка Швеція Туреччина	Франція Італія Польща Сполучене Королівство ³	Україна

**Майже
138 000
МТУ в
ОЕСР у
2015-2016
рр.**

Примітки: 1. Іспанія є квазі-федеральною державою. 2. Фінляндія та Португалія у складі держави мають автономні регіони. 3. Середній рівень присутній лише на частині Англії.

МТУ є ключовими економічними і політичними гравцями в ОЕСР

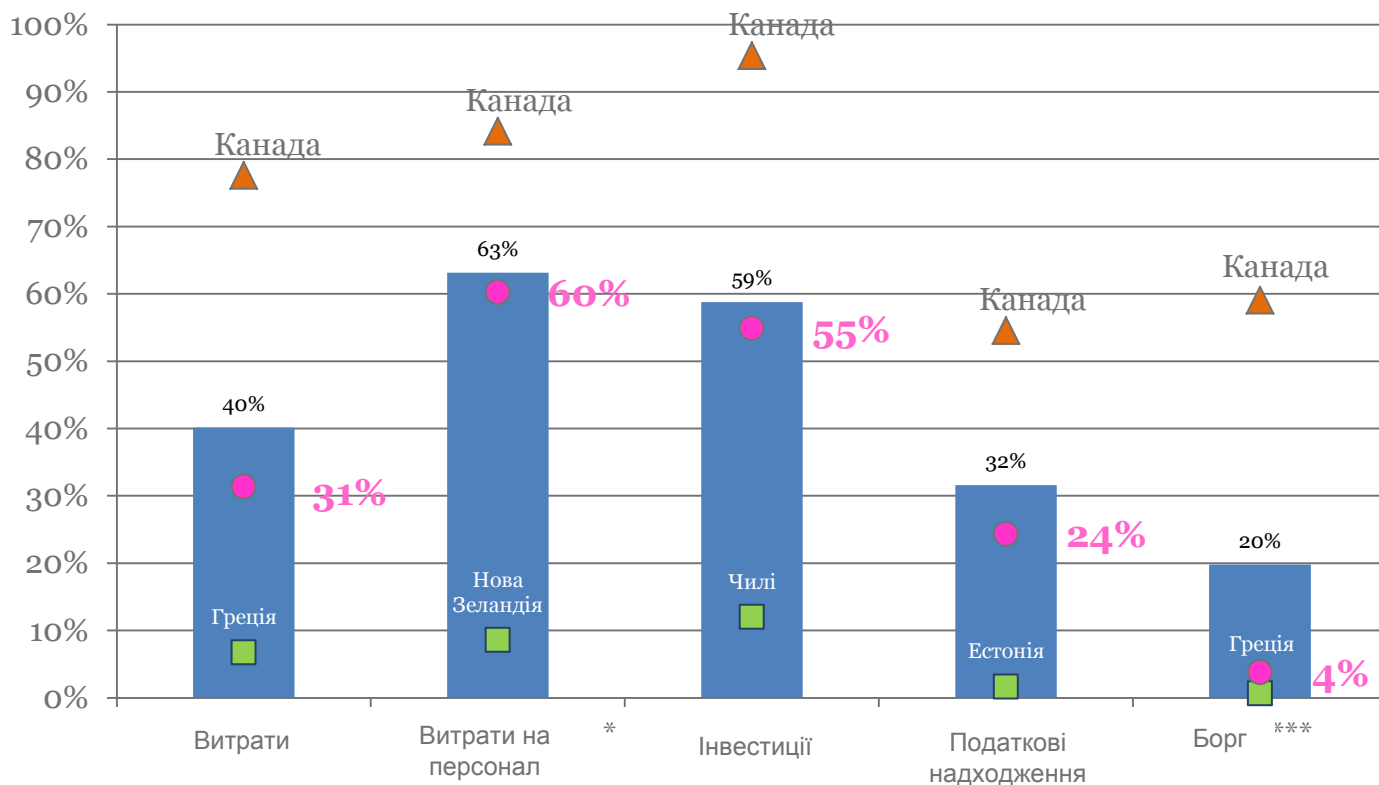
% органів управління – 2014 р.

■ ОЕСР

■ Мінімально

▲ Максимально

● Україна

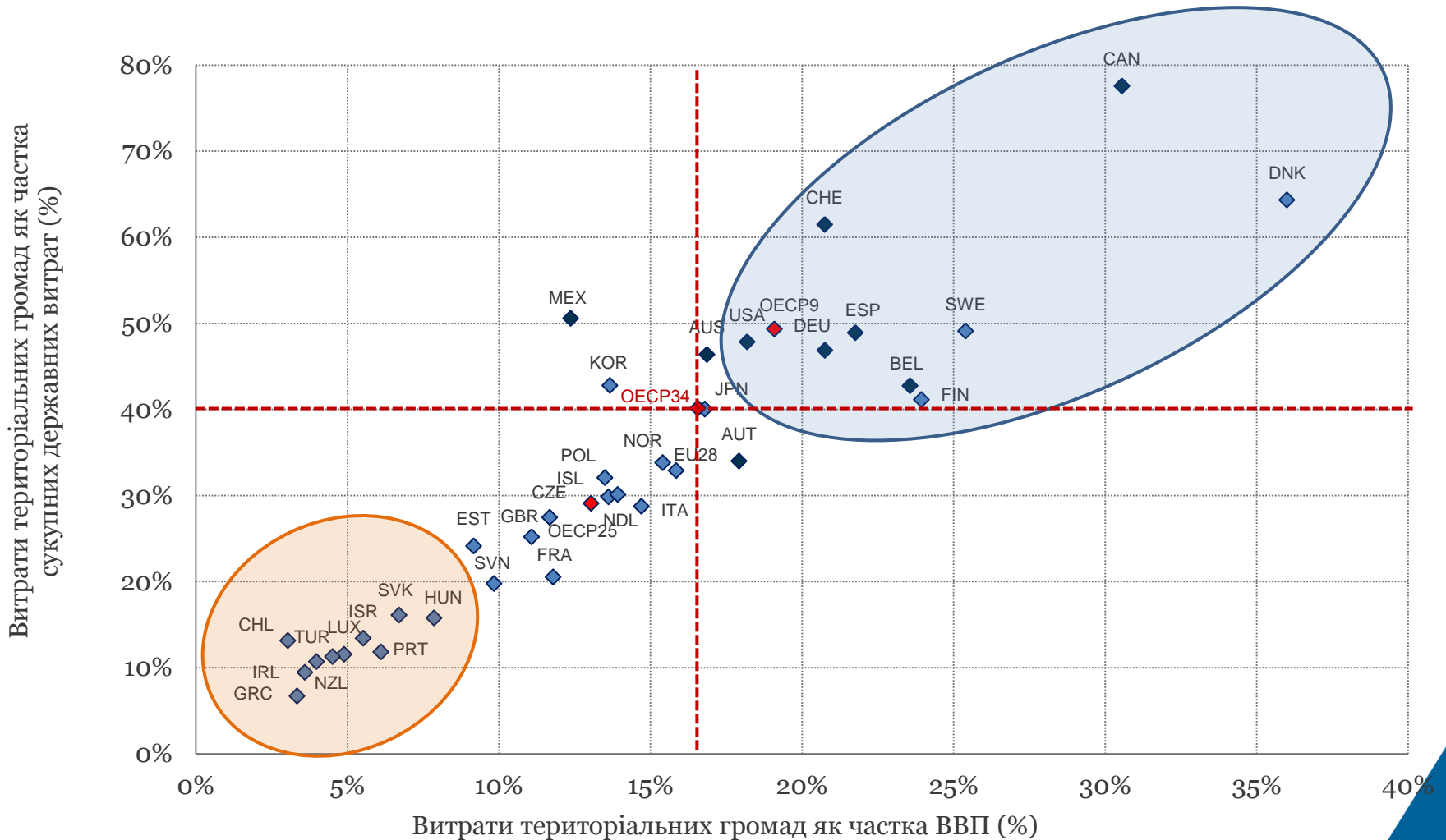
*: Щодо Чилі та Австралії дані відсутні.

** : Визначення боргу ОЕСР на додаток до «фінансового боргу» включає, зокрема, страхові резерви та дебіторську заборгованість. Щодо Мексики, Чилі та Нової Зеландії дані відсутні.

Ступінь децентралізації в різних державах ОЕСР сильно відрізняється

Витрати місцевих територіальних утворень як частка ВВП та сукупних державних витрат (2014)

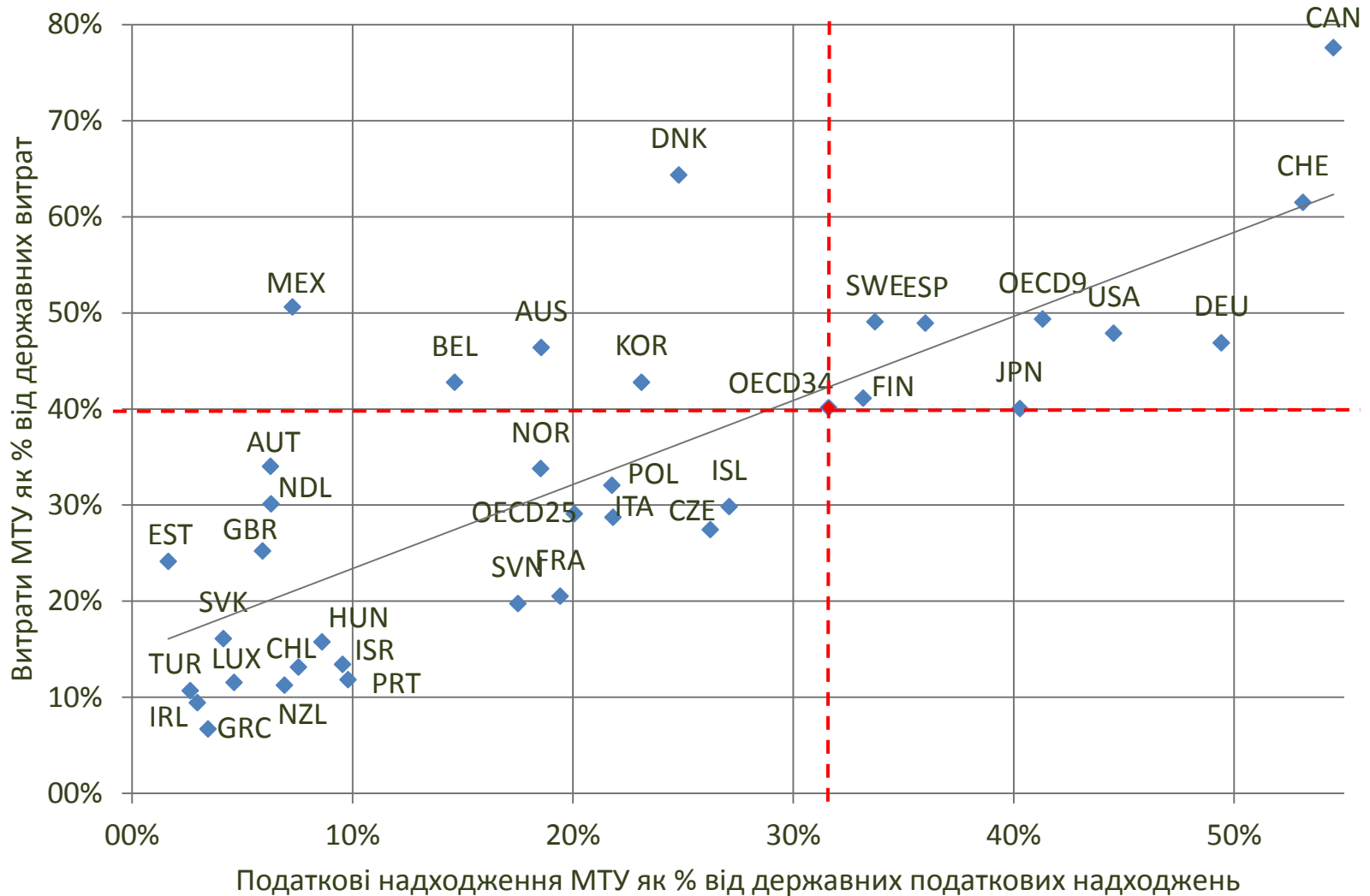
Деякі сфери політики більше децентралізовані за інші: освіта, соціальний захист, охорона здоров'я, громадський транспорт, ЖКГ

Витрати МТУ за економічною функцією

Витрати більш децентралізовані, ніж доходи: ризики фіскальних дисбалансів

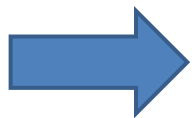

-
1. Картина 2016 року: децентралізація у світі
 2. Останні тенденції у реформі децентралізації
 3. Корисний досвід для ранніх етапів процесу децентралізації

За останні два десятиліття мотивація децентралізації змінювалася

- **За останні два десятиліття країни ОЕСР стали більш децентралізованими**, хоча лише в декількох країнах відбулися реформи, які істотно змінили інституційну будову фіскальної децентралізації
- **У різних країнах мотивація відрізняється**
 - ✓ **Переважно демократична/політична мотивація:** країни Східної Європи (хвилі децентралізації у 2000, 2004 та 2006 рр.: Польща, Словаччина, Чеська Республіка, Естонія, Угорщина тощо)
 - ✓ **Переважно економічна/бюджетна мотивація:** Греція, Італія, Португалія
- **Зміни/раціоналізація у розподілі обов'язків:**
 - ✓ Переважно у сфері освіти
 - ✓ Громадський транспорт
 - ✓ Охорона здоров'я: децентралізовані і рецентралізовані (Норвегія)

Ширший контекст реформи багаторівневого управління

Реформа багаторівневого управління: три взаємопов'язані виміри

Повернення до реформи багаторівневого управління в країнах ОЕСР

	Інституційні реформи	Фіскальні (фінансові) реформи	Територіальна реформа на регіональному рівні	Територіальна реформа на середньому рівні	Муніципальна (об'єднання, міжтериторіальні угруповання, розширення міст)
Австралія	X	X			Державний рівень
Австрія		X			Державний рівень
Бельгія	X	X		Регіональний рівень	Регіональний рівень
Німеччина	X	X		Державний рівень	Державний рівень
Іспанія		X			X + Регіональний рівень
Чилі	X	X			X
Чеська Республіка	X	X			
Естонія	X	X			X
Фінляндія	X	X	X		X
Франція	X	X	X	?	X
Греція	X	X	X		X
Угорщина	X	X			X
Ісландія	X				X
Ірландія	X				X
Італія	X	X		X	X
Японія	X	X	?		X
Люксембург					X
Нідерланди	X	X	?		X
Нова Зеландія		X			X
Норвегія	X	X	X		X
Польща	X	X		?	X
Португалія		X			X
Швеція	X	X	X		X
Туреччина					X
Сполучене Королівство	X	X			X
УКРАЇНА	X	X			X

-
1. Картина 2016 року: децентралізація у світі
 2. Останні тенденції у реформі децентралізації
 3. Деякі приклади

Децентралізація несе низку переваг, проте вимагає належної реалізації

Можливості	Ризики
<i>Вищі результативність та рівень місцевих державних послуг</i>	
<ul style="list-style-type: none">• Вища спроможність для локальних стратегій стимулювання інноваційного розвитку• Ефективніше надання місцевих державних послуг• Нижчі витрати• Мобілізація місцевих громадських ресурсів• Стимули для підходів активного місцевого розвитку• Мобілізація порівняльних переваг для місцевих підприємств• Простір для експериментів	<ul style="list-style-type: none">• Зворотний економічний ефект масштабних проектів• Дублювання компетенцій• Брак людської/технічної спроможності• Нефінансовані мандати• Збільшення розривів між юрисдикціями• Зростання конкуренції
<i>Демократичне управління</i>	
<ul style="list-style-type: none">- Підвищення прозорості та підзвітності- Активніша участь громадян- Краще відображає потреби громадян	<ul style="list-style-type: none">• Місцеві політики та погане місцеве управління• Корупція• Складніша структура управління – вищі витрати на координацію

Деякі передумови для всіх випадків:

- Адекватні спроможності на місцевому рівні
- Достатні ресурси, що відповідають новим обов'язкам
- Баланс у способі децентралізації різних політичних функцій
- Належні механізми координації
- Системи результативного моніторингу на центральному державному рівні
- Узгоджені фінансові механізми та інструменти

Деякі передумови для всіх випадків:

- Збереження гнучкості при впровадженні
- Пілотні проекти у певних місцевостях/регіонах
- Визначення короткострокових цілей/проектів...
- У ширших стратегічних рамках/довгостроковій перспективі
- Не завжди підхід буде однаковий, децентралізація може вимагати асиметричних механізмів

Рекомендації ОЕСР щодо багаторівневого управління державними інвестиціями

1-а засада

Координація між органами та сферами політики

- Інвестування з використанням інтегрованої стратегії з урахуванням специфіки різних місцевостей
- Ухвалення результативних інструментів координації на всіх рівнях управління
- Координація МТУ для інвестицій у відповідних масштабах

2-а засада

Посилення спроможності та стимулювання вивчення політик на всіх рівнях управління

- Оцінка потенційних довгострокових наслідків і ризиків
- Заохочення стейкхолдерів до участі протягом всього інвестиційного циклу
- Мобілізація приватних гравців та фінансових установ
- Посилення експертної спроможності державних посадових осіб та установ в цілому
- Зосередження на результатах та заохочення до навчання

3-я засада

Забезпечити міцні базові умови для всіх рівнів управління

- Розробка фінансових рамок, адаптованих до переслідуваних цілей
- Вимога стійкого та прозорого фінансового менеджменту
- Сприяння прозорості та стратегічному використанню закупівель
- Прагнення до якості та узгодженості регуляторних систем на всіх рівнях управління

Подальші кроки підтримки з боку ОЕСР у питанні децентралізації в Україні

- Низка семінарів (2017 — перший квартал 2018 року)
- Друга місія зі встановлення фактів: Березень 2017 року
- Заключний звіт: кінець 2017 року

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Dorothee.allain-dupre@oecd.org